

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет
Кафедра теорії та історії культури

Затверджено

На засіданні кафедри теорії та історії
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол №_1 від _26.08._2022 р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни

«Сучасна соціокультурна ситуація в Україні»

що викладається в межах ОПП другого (магістерського)
рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 034 – «Культурологія»

Львів 2022

Назва курсу	Сучасна соціокультурна ситуація в Україні
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1, Для дистанційних занять вхід за посиланням: https://us04web.zoom.us/j/4562261494?pwd=UWhnMmFzWnlhWUx2VDVhTlBMcF
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури, ауд. 357.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 – гуманітарні науки 034 – культурологія
Викладачі курсу	Лекції: Лазарович Надія Василівна, кандидат філософських наук, доцент Семінарські, практичні: Лазарович Надія Василівна, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація викладачів	nadiya.lazarovych@lnu.edu.ua, nadiya.lazarovych@gmail.com
Консультації щодо курсу відбуваються	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури, вул. Університетська, 1, каб. 357. Онлайн-консультації – у день проведення занять, за чинним посиланням.
Інформація про курс	Дисципліна «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» є вибірковою, вона входить до спеціальності 034 – «культурологія» для освітньо-професійної програми «Культурологія» рівня вищої освіти, яка викладається у третьому семестрі в обсязі 3 кредити за Європейською Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	<i>Актуальність</i> курсу «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» полягає у ознайомленні студентів з аспектами становлення соціокультурних процесів, що відбуваються в Україні та функціонування соціокультурного простору сьогодення в контексті розвитку як історичного та постмодерних трансформацій, специфіки формування української національної ідентичності та ідеї на сучасному етапі соціокультурного розвитку, а також актуалізації принципів інтеграції до «нової екологічної парадигми», визначення аксіологічних вимірів сучасного українського суспільства, виклики війни, в яких опинилося сучасне українське суспільство, що стає основою ф

	<p>магістрантів-культурологів та дає змогу гідно репрезентувати сучасну українську культуру та національної ідентичності сьогодення.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета курсу «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» передусім полягає у формуванні світоглядних основ розуміння фундаментальних соціокультурних процесів у сучасній Україні, враховуючи вивчення історичної специфіки національної культурної традиції та актуальних соціокультурних трансформацій в Україні.</p> <p>В результаті вивчення курсу «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» магістр:</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати: <ul style="list-style-type: none"> * історичні передумови та сучасні тенденції формування соціокультурного простору в Україні; * основні концепти постмодерністичних практик та їх термінологічну диференціацію; * специфіку становлення характерології українців та особливості національного характеру української ментальності в нових соціокультурних умовах; * особливості формування в сучасному українському соціокультурному просторі ідентичності, їх характерні риси та репрезентативні ознаки; * основний зміст поняття «українська національна ідея»: історичні та сучасні аспекти; * смислові визначення вартостей, цінностей як основи буттєвого самовизначення сучасної України; * основні аспекти філософсько-культурологічного аналізу глобальних проблем сучасної української соціокультурної реальності; * особливості становлення громадянського суспільства в Україні; * концептуальні засади та основні пріоритети визначення геополітичних пріоритетів України. • вміти: <ul style="list-style-type: none"> * аналізувати історико-культурний аспект становлення нової соціокультурної реальності в Україні; її основні світоглядні домінанти сьогодення; * обґрунтувати позаконтекстуальність теорії і практики постмодернізму на українському просторі; * охарактеризувати етнонаціональні особливості та риси характерології українців та тенденції формування нової соціокультурної реальності; * проаналізувати перспективи розвитку українського соціуму в контексті «кризи домінування в українському соціумі процесів маргіналізації та «манкуртизації»; * окреслити внутрішньо-ментальні та соціальні виміри української національної ідеї в новій соціокультурній реальності; * визначити соціокультурний контекст формування ціннісних орієнтацій сучасного українського суспільства; * охарактеризувати становище України в контексті глобальних проблем сучасності: європейська інтеграція, демографічна ситуація, боротьба за мир тощо;

- * пояснити особливості побудови демократичного громадянського суспільства в Україні;
- * проаналізувати основні сценарії розвитку українського суспільства: «східний», «західний», «середній» та інші варіанти.

Після вивчення дисципліни «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» здобути компетентності:

Загальні:

- ЗК 3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 5 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 6 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7 Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові:

- ФК 2 Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійних завдань.
- ФК 6 Здатність критично осмислювати історичні здобутки та нові досягнення культури.
- ФК 7 Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати різні культурні регіони, художньої та візуальної культури.
- ФК 9 Здатність до розв'язання актуальних проблем культури з урахуванням соціального контексту та ширшого контексту відповідних проблем.

Даний курс передбачає засвоєння наступних *програмних результатів навчання*

- ПР 1 Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих завдань.
- ПР 4 Популяризувати професію культуролога, дотримуючись етичних принципів професії.
- ПР 5 Організувати та підтримувати комунікації з органами влади, науковими інформаційно-аналітичними службами, засобами масової інформації з питань культури.
- ПР 7 Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.
- ПР 8 Приймати ефективні рішення щодо розв'язання складних задач і практичного розвитку суспільства.

**Література для вивчення
дисципліни**

**Основна література:
Базова:**

1. Агеєва В. Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму. – К.: Фа
2. Антонович В. Три національні типи народні. – Електронний ресурс. – Режим доступу:]
3. Антропологічний код української культури і цивілізації / О.О. Рафальський та ін.; На Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса. – Київ : ІПіЕНД ім – Книга 1. 432 с.; Книга 2. 536 с.
4. Багрянний І. Національна ідея та націоналізм // Сучасність. – 1992. – № 4. – С. 79 – 90.
5. Булгаков В.А. Проблеми вибору геополітичної стратегії України // Триб http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/references/201606/vtdo_ro_8.pdf
6. Винниченко В. Відродження нації: Репринтне відтворення видання 1920 р. Ч. : Вид. політ. літ-ри України, 1990. – 349 с.
7. Військові і воєнні злочини за законодавством України та міжнародним гуманітарним г в Україні 2014-2022. – К.: Професіонал, 2022. – 280 с.
8. Вілсон Е. Національна ідентичність в Україні // Політична думка. – 1999. – № 3. – С. 1
9. Габермас Ю. Громадянство і національна ідентичність // Умови громадянства. – культури, 2005. – С. 49 – 70.
10. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств : доп. Римському Клубові / Б. Гаврилиши допов. вид. – Київ: Пульсари, 2009. – 246 с.
11. Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопи доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n19texts/N19-glob.htm>
12. Грабовський С. Постмодерний дискурс і кризове буття людини // Топос поразки. Неза «І». – 2002. – №.26. – С. 8–30.
13. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX –XX ст.
14. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. – К.: Портал, 2022. – 408 с.
15. Громадянське суспільство / І. Незалежний культурологічний часопис. – 2001. –. № 21. Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n21texts/N21-prava.htm>
16. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К.: Т-во. «Знання» України, 19
17. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модерніз Тамара Гундорова. – Л.: Літопис, 1997. – 297 с.
18. Донскіс Л. Сучасність у кризі : діалог про культуру причетності. – К.: Дух і літера, 202
19. Донцов Д. Націоналізм. – Лондон: Українська видавнича спілка, 1966. – 363 с.
20. Дорошко М., Головченко В. Гібридна війна Росії проти України. Історико-політичне до – 184 с.
21. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу. – [Електрон <http://litopys.org.ua/drag/drag19.htm>
22. Екологічні виміри глобалізації / Кисельов М. М., Гардашук Т. В., Зарубицький К. Є. та

23. Етнонаціональна структура українського суспільства : довід. / авт.: В. Б. Євтух, В. П. О. Чернова, наук. ред. К. М. Тищенко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Київ: Наук
24. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період
25. Кириченко М.О. Формування ідеології інформаційного суспільства в умовах глобе парадигми, перспективи розвитку. – Харків : Технологічний центр, 2017. – 318 с.
26. Кислюк К. Українська культура І чверті ХХІ ст: повороти модернізаційних пер «Кондор», 2018. – 196 с.
27. Кісь Р.Я. Глобальне, національне, локальне : (соціальна антропологія культурно народознавства НАН України, 2021. – 358 с.
28. *Костомаров М.* Дві руські народности. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://>
29. Костомаров М. І. "Закон Божий" (Книга буття українського народу). – К.: Либідь, 1991
30. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. – Київ: ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
31. Крисаченко В. С. Динаміка населення: популяційні, етнічні та глобальні виміри: Монс
32. Крисаченко В.С., Хилько М.І. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади України, 2001. – 598 с.
33. Крисаченко, В. С. Етнічна структура українського суспільства / В. С. Крисаченко // Стр – С. 148-156.
34. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / Губерський Л., А К.: Знання України, 2013. – 579 с.
35. Кульчицький О. Риси характерології українського народу. – [Електронний <http://litopys.org.ua/encycl/eui063.htm>
36. Лавриненко Ю. Розстріляне Відродження. Антологія 1917–1933. Поезія – проза – Смолоскип, 2015. – 976 с.
37. Липа Ю. Призначення України. – Львів: Просвіта, 1992. – 270 с.
38. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. Про ідею і організацію українського монар – 470 с.
39. Лисяк-Рудницький І. Україна між Сходом і Заходом / Історія філософії України. Хрес 509–511.
40. Марко Серж. Хроніка гібридної війни. – К.: Surkov Publisher, 2016. – 252 с.
41. Мельник В.П. Цивілізаційні запити та феномен науки. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка
42. Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Генеза. – 1994. – №
43. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз *української* міфології. – К.: І
44. Отрешко Н.Б. Транскультурність у сучасному світі : монографія. – К.: Ін-т культуролог
45. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – 2-ге вид. – К.: Либідь, 1'
46. Пахльовська О. Українська культура у вимірі "пост": посткомунізм, постмодернізм, пс – №10. – С.70–85.
47. Пелагеша Н. Україна у смислових війнах постмодерну: трансформація української на глобалізації : монографія / Н. Пелагеша. – К.: НІСД, 2008. – 287 с.

48. Перова О.Є. Проблеми біофілософії в сучасній філософії науки // Вісник. Філософія. 1 С.192-198.
49. Петров В. Діячі української культури – жертви більшовицького терору (1920 – 1940). –
50. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. – К.: Клу
51. Попович М. Що таке “українська національна ідея”? // Культура і життя. – 2006. – 27 л
52. Проблеми теорії ментальності : [кол. моногр.] / відп. ред. М. Попович. – К.: Наукова д
53. Репрезентації поліфонічності національного буття в державних національних соціо-перспективи : аналітична записка / О.С. Онищенко та ін. – К. : Національна Вернадського, 2021. – 42 с.
54. Рогожа М. Моральнісні засади сучасності // Людина в лабіринті перспектив. – К.: ПАР
55. Розумний М. Національна ідея: етапи розвитку // Наука і суспільство. – 1996. – №1, 2.
56. Рубанець О.М. Біологічні основи буття у світлі сучасних наукових досліджень // А.В.Толстоухов, О.Є.Перова, О.М.Рубанець та ін. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2004. – С. 45-
57. Ситник Г. Національні цінності як основа прогресивного розвитку особистості, суспіль НАДУ. – 2004. – № 2. – С. 369–374.
58. Скотна Н. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії. – Львів: Українські тех
59. Сміт Ентоні Д. Національна ідентичність. – К.: Основи, 1994. – 224 с.
60. Солodka свобода слова. Незалежний культурологічний часопис «І». – 2004. – № 32. доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/N32-svoboda.htm>
61. Старовойт І. Західноєвропейська та українська ментальність. Компаративний аналіз. – 184 с.
62. Старосольський В. Теорія нації. – Нью-Йорк: Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 199
63. Стратегічні аспекти національно-культурної політики України / С. І. Здіорук та ін. – К
64. Сурмін Ю. Ціннісні процеси пострадянського суспільства: методологічний аспект / НАДУ. – 2003. – Вип. 1. – С. 87–98.
65. Україна як суб'єкт геополітичної гри. Незалежний культурологічний часопис «І». – 200 – Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/n39texts/N39-geopolit.htm>
66. Українська політична нація : генеза, стан, перспективи / за ред. В. С. Крисаченка. – К.
67. Український соціум / Власюк О.С., Крисаченко В.С., Степико М.Т. та ін. / За ре України, 2005. – 792 с.
68. Феномен нації: основи життєдіяльності / За ред. Б.В.Попова. – К.: Товариство «Знання
69. Формування цілісного соціокультурного простору України як складова консоліда / Відповідальний редактор О. Онищенко. – Київ : Національна бібліотека України іме – К.: КНУКіМ, 2019. – 269 с.
71. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – К.: Вид-во «Орій», 1992. – 230
72. Шлемкевич М. Загублена українська людина. – К.: Фенікс, 1992. – 157 с.
73. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. – К.: Знання, 2006. – 341 с.

Допоміжна

1. *Андрос Є.* Буття української людини у світі: антропокультурний вимір проблеми // Нау практики. – К.: Центр гуманітарної освіти НАН України, 2003.
2. *Апель К.-О.* Обґрунтування етики відповідальності // Ситниченко Л.А. Першоджерел Либідь, 1996.
3. *Бжезинський З.* Велика шахівниця: Американська першість та її стратегічні імперат Лілея-НВ, 2000.
4. *Бирюкова М.* Глобалізація: інтеграція и дифференціація культур // Философские на
5. *Бистрицький Є.* Передчуття громадянського суспільства // Дзеркало тижня. – № 42 (67
6. *Білорус О.* Глобалізація і національна стратегія. – К.: ВО “Батьківщина”, 2001.
7. *Білорус О., Лук’яненко Д.* Глобальні трансформації і стратегії розвитку // НАН Ук міжнарод. відносин. – К.: Віпол, 1998.
8. *Гальчинський А.* Геополітичні аспекти євроінтеграційного курсу України // Політика і
9. Демократія: Антологія / Упорядник Олег Проценко. – К.: Смолоскип, 2005.
10. *Дорогунцов С., Ральчук О.* Сталий розвиток – цивілізаційний діалог природи і культур
11. *Йонас Г.* Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / Пе 2001.
12. *Катаєв С.* Трансформація сучасного українського суспільства: постмодерністський к гуманітарний журнал. – 1999. – № 3.
13. *Кізіма В.* Метастратегія соціально-політичного життя України: від ідеології тоталітарі Політологічні читання. – 1994. – № 2.
14. Лібералізм: Антологія. / Упорядники Олег Проценко, Василь Лісовий.- К.: Смолоскип.
15. *Лук’янець В., Соболь О.* Філософський постмодерн. – К.: Абрис, 1998.
16. *Мельник В.* Розвиток науки і цінності людського буття // Духовність. Культура. Нація. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – Вип. 1. – 2005.
17. *Мнацаканян М.О.* Нации и национализм. Социология и психология национальной жиз
18. *Мовчан В.* Моральні цінності діяльності самопізнання // Проблеми гуманітарних наук (п’ятнадцятий. – Дрогобич: Вимір, 2005.
19. *Нагорна Л.П.* Національна ідентичність в Україні. – К.: ІПіЕНД, 2002.
20. *Новіков Б.* Гуманізм, духовність в сучасному інформаційному суспільстві // Вісник НТ Психологія. Педагогіка. – Вип. 1. – 2001.
21. *Орел А.* Геополітичний вибір України – чи є вихід із глухого кута? // Щоденна всеукра 27 жовтня 2005.
22. *Павловський М.* Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ (економіка, політологія.
23. *Панчук М.* Футурологічний підхід до національної ідеї // Українська думка. – 1999. – 2
24. *Пірен М.* Етнополітичні процеси в сучасній Україні. – К.: Вид-во УАДУ, 1999.
25. *Ребет Л.* Формування української нації. – Мюнхен: Сучас. Україна, 1951.

26. *Сенченко М.* Україна: шляхом незалежності чи неоколонізації? – К.: МАУП, 2003.
27. Соціальна перспектива (філософсько-методологічний аналіз сучасних зарубіжних коні 1992.
28. *Степико М.* Сучасний етап становлення української політичної нації: Характерні особ. 2004. – № 1.
29. *Титаренко Т.* Національна політична ідентичність в Європі та Україні // Нова політика

14. Інформаційні ресурси

1. <http://litopys.org.ua>
2. www.info-library.com.ua
3. www.ji-magazine.lviv.ua
4. www.nbu.gov.ua
5. <http://readbookz.com>
6. www.culturalstudies.in.ua
7. <http://philosophy.kiev.ua>
8. www.univ.kiev.ua/ua/lib/
9. <http://www.filosof.com.ua/publik.htm>
10. <http://www.niss.gov.ua/resourses.html>
11. <http://www.osvita.org.ua/>
12. <http://chtyvo.org.ua/category-5/books/>
13. <http://www.philosophy.ua/>
14. <http://www.psylib.kiev.ua/>
15. <http://www.socd.univ.kiev.ua/LIB/>
16. <http://dialogs.org.ua/ua/>
17. <http://www.countries.ru/library.htm>
18. http://www.vuzlib.net/kult_l/index.htm
19. <http://www.studentbooks.com.ua/>
20. http://kultura.ho.ua/bib_sofia_kf.htm
21. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/INDEX_C
22. <http://naub.org.ua>
23. <http://www.personal.in.ua/>
24. <http://ualibrarium.co.cc/>
25. http://www.viche.info/journal/NAUKOVA_BIBLIOTEKA/

Обсяг курсу	3 семестр: 16 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, 58 год. – самостійна робота.
Ключові слова	Сучасна українська культура, соціокультурний простір, національна культура, етнічна
Формат курсу	Змішаний: дистанційний (онлайн), очний
	Проведення лекцій, практичних занять, виконання самостійних робіт та консульта засвоєння тем
Теми	Схема курсу додана в кінці силабусу у вигляді таблиці.
Підсумковий контроль, форма	У кінці третього семестру – залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу «Сучасна соціокультурна ситуація в Україні» студенти потребують «Історія української культури», «Філософія», «Релігієзнавство», «Психологія», «С» основою для всебічного аналізу феномену сучасної української культури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекційний виклад матеріалу; виступи на семінарських заняттях; участь у дискусіях, обі та науково-пошукові роботи; праця з першоджерелами, ведення словника культуролог
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер, планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 50-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним с Академічний виступ на семінарському занятті оцінюється викладачем на основі та <ul style="list-style-type: none"> • Всебічний культурологічний аналіз винесеного питання. • Вміння проаналізувати інформацію в контексті певного періоду розвитку укра • Чітке і логічне викладення матеріалу, яке демонструє знання основної та додат • Наявність власної світоглядної позиції в розумінні обговорюваної проблеми та Виступ на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою. Виступ на семінарському занятті може супроводжуватися візуальною презентацією, як студентами інформації. Презентація оцінюється за 5-бальною шкалою.

	<p>Доповнення, уточнення, ремарки до виступу. Критерієм оцінки цієї форми роботи виступ основного доповідача/доповідачки та коректно й аргументовано висловлювати оцінюється від 1 до 3- хбалів</p> <p>Запитання до виступу, участь у обговоренні. Студенти можуть ставити запитання демонструють знання винесеної на обговорення проблеми, які допомагають виявити відкрити нові аспекти теми, яка винесена на обговорення. Цей вид роботи оцінюється</p> <p>Творча робота, есе, науково-пошукова робота. Студент/ка може подати творчу роботу, есе, науково-пошукову роботу із запропонованого виду роботи: формат А4, обсяг – 5 – 7сторінок, відсутність плагіату.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Письмова робота повинна повністю розкривати задекларовану тему. • Сформульовані автором положення повинні належним чином аргументуватись • В науково-пошуковій роботі повинен бути присутній список використаних джерел на літературні джерела. <p>Письмові роботи оцінюються за 5-ти бальною шкалою. Письмові роботи, які є передруком текстів з Інтернету або підручників та наукови</p> <p>Модульний контроль. Впродовж семестру передбачене написання двох модульних контролів – на 4-му та (тести, напіввідкриті питання, дефініції, таблички, відкриті питання). Максимальна й можливість набрати на кожному модульному зрізі, – 10 балів. Максимальна кількість балів, які студент має можливість набирати впродовж семес</p> <p>Підсумкова форма контролю – залік, на якому студент-магістрант має змогу наї</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Засвоєння теоретичного матеріалу. • Вміння відтворити інформацію, критично її проаналізувати. • Відповіді на додаткові запитання в межах курсу. <p>Максимальна кількість балів поточної успішності – 50, мінімальна – 26. Підсумкова максимальна кількість балів 100, мінімальна – 51.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<p style="text-align: right;">Запитання до заліку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні аспекти впливу на формування нового соціокультурного простору в Україні поч. ХХ ст. та зміна світоглядної домінанти традиційно-народницької парадигми. 2. Історичні аспекти впливу на формування нового соціокультурного простору в Україні х-30-х рр. ХХ ст.

3. Історичні аспекти впливу на формування нового соціокультурного простору в «шістдесятників».
4. Історичні аспекти впливу на формування нового соціокультурного простору в Україні формування нової соціокультурної матриці України.
5. «Помаранчева революція» та формування нового соціокультурного простору в Україні.
6. Західна традиція та основні концепти постмодернізму: екстраполяція на український соціокультурний феномен.
7. Характерні риси постмодернізму як соціокультурного феномену.
8. Соціокультурні практики постмодернізму в сучасній українській культурі (живопис, театр, музика тощо).
9. Ментальність: аналіз поняття, зміст та характеристики.
10. Етнонаціональні особливості українців та їх прояви в умовах творення нової соціокультурної матриці України.
11. Риси характерології українців. Особливості національного характеру.
12. Соціокультурні архетипи у контексті світобачення українського народу.
13. Етнопсихологічні детермінанти характеристик української релігійності.
14. Поняття «ідентичність»: зміст, характерні риси.
15. Сучасний український соціум в ситуації «кризи ідентичностей».
16. Типологічна диференціація колективних форм соціокультурної ідентичності (регіональна ідентичність).
17. Типологічна диференціація колективних форм соціокультурної ідентичності (національна ідентичність).
18. Маргіналізація та манкуртизм як чинники сучасної української соціокультурної реальності.
19. Основний зміст поняття «українська національна ідея»: дефінітивні визначення, атрибути.
20. Українська національна ідея як теоретичний вияв самоусвідомлення народу права на національну державу, культурологічний, історіософський підходи.
21. Політичний підхід до трактування змісту «УНІ».
22. Зміст «УНІ» на сучасному етапі формування нової соціокультурної реальності.
23. Феномен українського націоналізму та його прояви у сучасних процесах формування нової української держави.
24. Вартості, цінності як основа буттєвого самовизначення особи. Класифікація цінностей.
25. Основні групи цінностей в контексті формування ціннісних орієнтацій сучасного українського суспільства.
26. Аксиологічні пріоритети перехідного періоду сучасного українського суспільства.
27. Громадянське суспільство: зміст, характеристика поняття.
28. Особливості демократичних перетворень в сучасному українському соціокультурному просторі.
29. Проблемні сфери втілення засад громадянського суспільства в Україні.
30. Світоглядне підґрунтя глобальних проблем сучасності. Подолання «суб'єкт – об'єкт» – перетворювальної діяльності.
31. Екологічні проблеми як глобальні проблеми сучасної цивілізації. Від «парадигми «інвайронментальної парадигми».
32. Втілення принципів «етики відповідальності» як важлива умова подолання глобальних проблем сучасності.
33. Демографічні проблеми та їх прояви в Україні.
34. Боротьба за мир як глобальна проблема сучасності.

	35. Проблеми інтеграції України у європейський соціокультурний простір. 36. Концептуальні засади визначення геополітичних пріоритетів України.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості дисципліни буде надано по завершенні курсу

Схема тем до курсу

Дата / год./	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год
2 год.	Основні чинники та тенденції формування українського соціокультурного простору сьогодення	Лекційне заняття	1. Андрущенко В., Губерский Л., Михальченко М. Культура. Ідеологія Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. – К.: Знання України, 2002. 2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. – 2-е вид. – К.: Генеза, 2000. 3. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К.: Знання України, 1991. 4. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів: Центр гуманітарн.	1). Здійснити культурологічні конкретної істор діяльності особистості чи в сучасній культурі та екстраполяції в соціокультурний України. 2). Проаналізувати тенденції

2 год.	Соціокультурний простір України: основні тенденції формування	Семінарське заняття	досліджень Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка, 1997. 5. Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму. – К.: Факт, 2003.	соціокультурног України.
2 год.	Український соціокультурний простір і постмодерна сучасність	Лекційне заняття	1. Грабовський С. Постмодерний дискурс і кризове буття людини // Незалежний культурологічний часопис «І». – 2002. – №.26. 2. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. – Київ: ПАРАПАН, 2003. 3. Пахльовська О. Українська культура у вимірі “пост”: посткомунізм, постмодернізм, поствандалізм // Сучасність. – 2003. – №10.	1). Підготуватис дискусії на тему: «Постмодернізм постмодерн: терт диференціація пт 2). Запропонуват «симулякрів» (за Ж.Бодріаром), ят

2 год.	Постмодернізм «посттоталітаризм», «постколоніалізм»: український варіант	і/чи Семінарське заняття	4. Власюк О. С., Крисаченко В. С., Степико М. Т. та ін. Український соціум / За ред. В. С. Крисаченка. – К.: Знання України, 2005. 5. Пелагеша Н. Україна у смислових війнах постмодерну: трансформація української національної ідентичності в умовах глобалізації. – К.: НІСД, 2008. 6. Лук'янець В., Соболев О. Філософський постмодерн. – К.: Абрис, 1998.	тенденційним ви сучасного стану соціокультурног українського прс
2 год.	Етнонаціональні особливості української ментальності в контексті нових соціокультурних умов	Лекційне заняття	1. Етнонаціональна структура українського суспільства: Довідник / Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. – К.: Наук. думка, 2004. 2. Крисаченко В. С. Етнічна структура українського суспільства // Стратегічна панорама. – 2004. – № 4. 3. Старовойт І. Західноєвропейська та українська ментальність. Компаративний аналіз. – Львів-Тернопіль, 1995. 4. Феномен нації: основи життєдіяльності / За ред. Б.В.Попова. – К.: Товариство «Знання», 1998.	1). Провести пор термінологічний понять «націонал характер» та «пс склад нації» . 2). Проаналізува змінилися риси у характерології: г витоків до сучас
2 год.	Специфіка характерології та світосприйняття українців в умовах нового соціокультурного простору	Семінарське заняття		

2 год.	Світоглядні засади формування української культурної ідентичності в контексті нового соціокультурного простору	Лекційне заняття	<p>1. Вілсон Е. Національна ідентичність в Україні // Політична думка. – 1999. – № 3.</p> <p>2. Скотна Н. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії. – Львів: Українські технології, 2005.</p> <p>3. Сміт Ентоні Д. Національна ідентичність. – К.: Основи, 1994.</p> <p>4. Попович М. Що таке “українська національна ідея”? // Культура і життя. – 2006. – 27 листопада.</p> <p>5. Габермас Ю. Громадянство і національна ідентичність // Умови громадянства. – К.: Український Центр духовної культури, 2005.</p> <p>6. Нагорна Л.П. Національна ідентичність в Україні. – К.: ІПіЕНД, 2002.</p>	<p>1). Підготуватися на тему: «Маргініалізм» як кризи української національної ідеї</p> <p>2). Обговорення «Націоналізм ідеї в умовах війни в Україні» (генеза національної ідентичності)</p>
2 год.	Проблема соціально-культурної маргіналізації та формування національної ідентичності в сучасному українському суспільстві	Семінарське заняття	<p>1. Попович М. Що таке “українська національна ідея”? // Культура і життя. – 2006. – 27 листопада.</p> <p>2. Розумний М. Національна ідея: етапи розвитку // Наука і суспільство. – 1996. – №1, 2.</p>	<p>1). Провести аналіз взаємозв'язку внутрішніх чинників формування української національної ідеї: теоретичного висновку, самоусвідомлення</p>
2 год.	Національна ідея як вияв буттєвого самоусвідомлення українців у сучасних соціокультурних умовах	Лекційне заняття	<p>1. Попович М. Що таке “українська національна ідея”? // Культура і життя. – 2006. – 27 листопада.</p> <p>2. Розумний М. Національна ідея: етапи розвитку // Наука і суспільство. – 1996. – №1, 2.</p>	<p>1). Провести аналіз взаємозв'язку внутрішніх чинників формування української національної ідеї: теоретичного висновку, самоусвідомлення</p>

2 год.	Соціально-культурологічний та іманентно-ментальний зміст української національної ідеї в сучасному суспільстві	Семінарське заняття	<p>3. Панчук М. Футурологічний підхід до національної ідеї // Українська думка. – 1999. – 20 травня.</p> <p>4. Степико М. Сучасний етап становлення української політичної нації: Характерні особливості // Стратегічна панорама. – 2004. – № 1.</p> <p>5. Феномен нації: основи життєдіяльності / За ред. Б.В.Попова. – К.: Товариство «Знання», 1998.</p>	права на самобуття в умовах війни в Україні (обговорення у групі)
2 год.	Аксіологічні виміри формування нового соціокультурного простору України	Лекційне заняття	<p>1. Мельник В. Розвиток науки і цінності людського буття // Духовність. Культура. Нація. Збірник наукових статей. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – Вип. 1. – 2005.</p> <p>2. Мовчан В. Моральні цінності діяльності самопізнання // Проблеми гуманітарних наук (наукові записки ДДПУ). – Випуск п'ятнадцятий. – Дрогобич: Вимір, 2005.</p>	1). Підготувати: дискусії на тему: орієнтири та ідеї української людини в умовах війни в Україні
2 год.	Світоглядно-ціннісні орієнтації української людини та їх екстраполяція на національне буття	Семінарське заняття	<p>3. Ситник Г. Національні цінності як основа прогресивного розвитку особистості, суспільства і держави // Вісник НАДУ. – 2004. – Вип. 2.</p> <p>4. Сурмін Ю. Ціннісні процеси пострадянського суспільства: методологічний аспект. – Х.: ХНАДУ, 2003.</p> <p>5. Перова О. Біофілософія як форма аксіолого-пізнавальної орієнтації постнекласичної науки // Людина в лабіринті перспектив. – К.: ПАРАПАН, 2004.</p>	2). Провести культурологічні внутрішньосистемні чинників розвитку аксіосфери сучасної української людини

2 год.	Україна у світлі глобальних проблем сучасності	Лекційне заняття	1. Гаврилишин Б. Дороговкази в майбутнє: До ефективних суспільств: Доповідь Римському клубові: Пер. з англ. – К.: Основи, 1993.	1). Здійснити по аналіз щодо проф збереження довк України та у інші (на вибір), виход ідеологічної спр: державних ініція громадянської п населення тощо. 2). Письмова тво на тему: «Виміри неоварварства»: шляхи подоланн глобальних проб сучасності».
2 год.	Філософсько-культурологічне підгрунтя глобальних проблем сучасності в Україні: соціокультурний контекст	Семінарське заняття	2. Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис «І». – 2001. – № 19. 3. Кисельов М. М., Гардашук Т. В., Зарубицький К. Є. та ін. Екологічні виміри глобалізації. – К.: ПАРАПАН, 2006. 4. Крисаченко В.С., Хилько М.І. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку. – К.: Знання України, 2001. 5. Рубанець О. Біологічні основи буття у світлі сучасних наукових досліджень // Людина в лабіринті перспектив. – К.: ПАРАПАН, 2004.	
2 год.	Перспективи розвитку сучасного соціокультурного простору України	Лекційне заняття	1. Бжезинський З. Велика шахівниця: Американська першість та її стратегічні імперативи. – Львів – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.	1). Підготуватис у дискусії на тем «Українське суспі пошуку нових соціокультурних розвитку в ситуа України».
2 год.	Геополітичні та культурно-національні сценарії розвитку сучасного українського суспільства	Семінарське заняття	2. Україна як суб'єкт геополітичної гри. Незалежний культурологічний часопис «І». – 2005. – № 39. 3. Білорус О., Лук'яненко Д. Глобальні трансформації і стратегії розвитку // НАН України. Інститут світ. економіки і міжнарод. відносин. – К.: Віпол, 1998.	

			<p>4. Гальчинський А. Геополітичні аспекти євроінтеграційного курсу України // Політика і культура. – № 42. – 2002.</p> <p>5. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). – К.: Техніка, 2001.</p>	
2 год.	Сучасна соціокультурна ситуація в Україні в умовах війни	Лекційне заняття	<p>1. Грицак Ярослав. Подолати минуле. Глобальна історія України. – К.: Портал, 2022. – 432 с.</p> <p>2. Марко С. Хроніка гібридної війни. – К.: Surkov Publisher, 2016. – 252 с.</p>	1). Обговорення «Війна в Україні соціокультурні в сьогодення».
2 год.	Виклики для українського суспільства у стані війни: соціокультурний контекст	Семінарське заняття	<p>3. Дорошко М., Головченко В. Гібридна війна Росії проти України. Історико-політичне дослідження. – К.: Ніка-Центр, 2016. – 184 с.</p> <p>4. Військові і воєнні злочини за законодавством України та міжнародним гуманітарним правом. Воєнні злочини армії Росії в Україні 2014-2022. – К.: Професіонал, 2022. – 280 с.</p>	2). Провести аналіз взаємозв'язку між зовнішніми чинниками формування соціокультурної ситуації в умовах війни в Україні.